

Justitiedepartementet
Regeringskansliet**Remissvar. Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)****Yttrande**

Region Gotland avstyrker utredningens förslag om generell återkallelse av permanenta uppehållstillstånd. Det bedöms få omfattande och oproportionerliga konsekvenser för enskilda, för samhället och i synnerhet för en mindre region som Gotland med redan ansträngd kompetensförsörjning. Utredningen saknar en tillräckligt grundad analys av hur berörda personer ska kunna beviljas nytt uppehållstillstånd eller medborgarskap, och vilka konsekvenser som uppstår när detta inte är möjligt.

Region Gotland bedömer att utredningens konsekvensanalys har betydande brister. Till skillnad från utredningens slutsatser gör regionen bedömningen att förslaget skulle få omfattande konsekvenser för regionens verksamheter och uppdrag.

Försvagat tillit till regionen

Region Gotland vill understryka att lagstiftning som rör människors rätt att bo och leva i Sverige måste utformas med respekt för grundläggande mänskliga rättigheter. Förutsägbarhet och rättssäkerhet är avgörande för att människor ska kunna planera sina liv, etablera sig i samhället och ha tillit till offentliga institutioner.

Förslaget innebär att personer som levt i Sverige under lång tid, ofta i många år, kan få sin rätt att stanna omprövad. En sådan förändring berör en grundläggande princip i rättsstaten, nämligen att kunna förlita sig på statens beslut och långsiktigheten i de villkor som ges. Ett permanent uppehållstillstånd behöver vara permanent. En minskad tilltro till rättssamhället och demokratiska värden riskerar att även inverka negativt på tilltron till regional/kommunal verksamhet.

Försämrade möjligheter att säkra kompetens inom regionens verksamheter
Gotland är en liten region med stora utmaningar gällande kompetensförsörjning. Mot denna bakgrund framstår en generell återkallelse av permanenta uppehållstillstånd

som särskilt problematisk och oproportionerlig. Utrikes födda är idag en viktig del av regionens arbetskraft.

Även i det lokala näringslivet och besöksnäringen utgör utrikes födda en viktig del av arbetskraften.

Ökad otrygghet

Osäkerhet kring redan beviljade tillstånd riskerar att medföra betydande negativa konsekvenser för individer och familjer, utan att den förväntade nyttan står i proportion till de skador som kan uppstå. Den ökade otryggheten kommer att försämra förutsättningarna för integration och ökar utanförskap, psykisk hälsa och social problematik. Dessa försämringar skulle även innebära ett ökat tryck på regionens verksamheter.

Bristande barnperspektiv

Barnkonventionen och svensk lagstiftning slår fast att barnets bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn. Barns behov av trygghet och kontinuitet kan inte förenas med en rättslig osäkerhet kring familjers framtid i landet. En sådan otrygghet riskerar att leda till ökad social utsatthet och försämrade skolresultat, samtidigt som förutsättningarna för skolans och socialtjänstens kompensatoriska uppdrag försvåras. Detta sker i ett läge där förväntningarna på dessa verksamheter är höga, resurserna redan är ansträngda och socialtjänstens omställning lyfts som central för att tidigt kunna stötta barn som riskerar att fara illa.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen uppskattar statens kostnad till cirka två miljarder kronor, men behandlar inte de kostnader som sannolikt faller på kommuner och regioner. För Region Gotland kan det handla om ökade utgifter för till exempel socialtjänst och hälso- och sjukvård. Därtill kommer utökade utmaningar med kompetensförsörjning och kostnader för förlust av arbetskraft och redan gjorda investeringar i utbildning och arbetsmarknadsinsatser. Region Gotland anser att en reform av denna omfattning måste åtföljas av en fullständig ekonomisk analys av effekterna för kommuner och regioner.

Region Gotland anser således att förslaget är otillräckligt analyserat och oproportionerligt, samt uppmanar regeringen att inte gå vidare med det.

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Stefan Hollmark
Regiondirektör